

بوذری در اجرا گفتمانی‌تر و صریح‌تر با سوژه‌ها مواجه می‌شود اما علیخانی سعی داشت با نگاهی احساسی و از فاصله با سوژه‌های ملتهب دیدار کند. از طرفی جنس مهمان‌های بوذری به شکلی هستند که مجری باید کنشگر باشد و خودش در بطن ماجرا دیده شود

بررسی برنامه مثل ماه که سعی دارد جای خالی ماه عسل را پر کند

مثل ماه عسل

از سال ۸۶ تا سال ۹۷ هر کسی هر جایی که بود، سعی می‌کرد یک ساعت قبل از افطار جلوی تلویزیون بنشیند و با جان و دل قصه‌ای که قرار است در برنامه ماه عسل روایت شود را گوش کند. احسان علیخانی و تیمش موفق شدند یک گونه خاص از برنامه‌سازی را در ماه مبارک رمضان جا بیندازند و به برند اصلی برنامه‌سازی در روزهای ماه مبارک رمضان تبدیل شوند. برنامه‌ای که فضای شادی نداشت و خیلی‌ها به چشم غمگین‌ترین برنامه تلویزیون به آن نگاه می‌کردند اما در نهایت جزو پرمخاطب‌ترین و موثرترین برنامه‌های تولید شده در تاریخ تلویزیون بود. این برنامه در سال ۹۷ برای همیشه پایان یافت. احسان علیخانی در چند مصاحبه دلایل پایان یافتن این برنامه را گفت اما اتفاقی که پس از پایان ماه عسل رقم خورد، تولید و پخش برنامه‌هایی بود که با ماه عسل تفاوت‌های بسیاری داشتند، هرچند به نوعی گرته‌برداری از آن محسوب می‌شدند. «دعوت»، «مثل ماه»، «اختیاریه» و... همگی کپی‌هایی از ماه عسل بودند که با اندک تغییرات فرمی، سعی شده بود این برنامه‌ها جذاب‌تر و ویژه‌تر به نظر برسند که هیچ‌کدام به گرد پای ماه عسل هم نرسید. البته به مرور برنامه دعوت و مثل ماه، جای خودش را پیش مخاطب باز کرد. در این گزارش می‌خواهیم به برنامه مثل ماه بپردازیم که این روزها مدام با ماه عسل مقایسه می‌شود اما آیا واقعا مثل ماه شبیه ماه عسل است؟ آیا رسالت بوذری مشابه علیخانی اجرا می‌کند؟

یوسف هاشمی
خبرنگار

محتوا و ایده

مثل ماه سعی دارد قهرمان‌هایی مردمی را میزبانی کند. مهمانانی که از سراسر کشور در این برنامه حاضر می‌شوند و از اتفاق‌های جالب زندگی‌شان می‌گویند. البته مهمانان این برنامه گاهی از خارج مرزهای کشورهم دعوت شده‌اند. برای مثال بعد از حادثه تروریستی دانشگاه کابل و در نخستین برنامه مثل ماه، پدر این شهیده افغان در برنامه حضور پیدا کرد. در آن دوره جمله «جان پدر کجاستی» تبدیل به هشتگ شده بود و پدر خانم کریمی با استفاده از فضاسازی قبلی که شبکه‌های اجتماعی انجام داده بودند، توضیح داد: جان پدر کجاستی، جمله‌ای است که معمولا در افغانستان به صورت عامیانه و برای دوست داشتن بیان می‌کنند. سه دختر و سه پسر دارم، افسر پلیس بودم، همه بچه‌های ما تحصیلکرده هستند و من و مادرشان آنها را به تحصیل تشویق می‌کنیم. کریمی گفت: «در روز حادثه بیش از ۱۷۰ بار تماس گرفتم و خواهر و برادرهای دیگرش هم همین‌طور تماس می‌گرفتند. متاسفانه باخبر شدیم این اتفاق برای دانشجویان رخ داده است و حوالی شب جنازه دخترم را پیدا کردیم.» وی عنوان کرد: «رقیه، دخترم در یادداشت‌هایش نوشته بود که از مرگ نمی‌ترسم. همه فرزندان من با ایمان هستند، اما من اعتراف می‌کنم که در بین بچه‌هایم، رقیه خاص و نمونه بود.» بعد از این صحبت‌های پدر شهید کریمی، رسالت بوذری دستنوشته‌های رقیه را خواند.

همین یک مورد نشان می‌دهد که تیم برنامه مثل ماه از بدو جایگزینی‌اش با برنامه ماه عسل، تلاش دارد با توجه به فضای جامعه، سوژه‌های بکر را به برنامه بیاورد. این تلاش باعث شده به مرور «مثل ماه» هویت خودش را پیدا کند و دیگر کمتر کسی آن را با ماه عسل مقایسه کند. یکی از مصادیق دیگر این تلاش‌ها، دعوت از مهناز رئوفی بود. خانم رئوفی از اعضای جداشده فرقه بهائیان هستند که برای اولین بار به برنامه مثل ماه آمدند و ماجرای زندگی‌شان را روایت کردند.

رسالت یا احسان؟

رسالت بوذری با برنامه‌های مذهبی و مناسبتی شناخته می‌شد و قبل‌ترها در رادیو برنامه «شبستان» را اجرا می‌کرد. در سال‌های اخیر هم چهره او را با برنامه مخاطب خاص به خاطر می‌آوریم. او با چنین پیشینه‌ای مجری «ماه من» شد. برنامه‌ای که از ابتدا هجمه زیادی رویش بود و مدام با ماه عسل مقایسه‌اش می‌کردند. همین باعث شد خیلی‌ها رسالت بوذری را با علیخانی نیز مقایسه کنند. به خاطر همین ابتدای پخش برنامه خیلی‌ها از رسالت بوذری در مورد جایگزینی‌اش با احسان علیخانی پرسیدند و او خیلی صریح پاسخ همه را این گونه داد: «من و برادرم احسان علیخانی دو فرم و دو جهان متفاوت در اجرا داریم، به نظرم ربط دادن این دو جهان در اجرا، بسیار بی‌نمک و بی‌معنا است. از طرفی هر کس دیگر که جای من بود، این قیاس برایش رخ می‌داد، کما این‌که اگر احسان علیخانی بخواهد «مخاطب خاص» را اجرا کند، نوعی قضاوت نسبت به آنچه پیش از این از او دیده نشده است، علی‌رغم همه توانمندی‌هایش پیش می‌آید. به هر حال فردی ۱۲ سال موفق‌ترین برنامه تلویزیون را اجرا کرده است و به هر دلیلی نخواسته دیگر آن برنامه را ادامه دهد.»

این گفته رسالت بوذری، حرف اشتباهی نیست. ساختار اجرای این مجری تفاوت‌های بسیاری دارد. بوذری در اجرا گفتمانی‌تر و صریح‌تر با سوژه‌ها مواجه می‌شود اما علیخانی سعی داشت با نگاهی احساسی و از فاصله با سوژه‌های ملتهب دیدار کند. از طرفی جنس مهمان‌های بوذری به شکلی هستند که مجری باید کنشگر باشد و خودش در بطن ماجرا دیده شود اما سوژه‌های برنامه ماه عسل و اجرای احسان علیخانی به گونه‌ای بود که معمولا راوی اصلی، مهمان برنامه محسوب می‌شد و مجری فقط تسهیلگر این روایت بود.

